

Navést stíhačku přesně na cíl - i to musejí umět vojenští letoví dispečeri. Armáda si je vybírá jednou za půl roku

30.6.2023 - Lucie Machorková | Armáda ČR

První podmínkou úspěchu je excelentní zdravotní stav. Letoví dispečeri na tom musí být po zdravotní stránce stejně dobře, jako armádní piloti, na něž se vztahují ta nejprísnější kritéria.

Během výběru pak musejí projít několikahodinovými psychotesty a při zátěžovém testu prokázat, že si dokážou poradit s krizovou situací, která ve vzdušném prostoru může kdykoliv nastat.

„Musejí například řešit více úkolů najednou, pamatovat si několik zadání ve správném pořadí, to vše ve velice krátkém čase. Řídící letového provozu musí v praxi pracovat s velkým množstvím informací, musí se umět rychle a bezchybně rozhodovat a jejich rozhodování nesmí ovlivnit ani případný stres,“ zdůvodňuje náročnost přijímacího řízení major Roman Jandek, náčelník Stanoviště letových provozních služeb staroboleslavského 261. střediska řízení a uvědomování (CRC - Control and Reporting Centre).

Profesionálové ze Staré Boleslavi sledují nejen pohyb vojenských letadel, ale i těch civilních. Jako první získávají informace o dění ve vzduchu, o pohybech letounů a o tom, odkud startují a kam směřují včetně identifikace možného nebezpečí. Data se do CRC sbíhají z několika radiolokátorů rozmístěných po celé ČR. Jednotlivé cíle se identifikují a za použití dalších zdrojů, jako jsou civilní radary či vojenské pasivní sledovací systémy, vytvoří tzv. sdruženou informaci o vzdušné situaci. Jsou to právě oni, kteří dávají pokyn čáslavským stíhačům ke startu k letounům, které nekomunikují nebo se chovají nestandardně.

Stresující práce vyžaduje jen ty nejlepší z nejlepších a výběrová řízení tomu odpovídají: „Na simulátoru musejí například ve spolupráci s ostatními uchazeči detektovat možný konfliktní provoz nebo řešit různé úkoly. Jedná se o modelovou hru, kdy na kandidátech můžeme v reálném čase sledovat nejen jejich schopnosti, ale i týmovou spolupráci a komunikaci, a to ve chvílích, kdy se dostávají do stresu,“ doplňuje Roman Jandek.

Vojenští letoví dispečeri mohou najít uplatnění nejen na jednotlivých leteckých základnách, ale právě i na pozicích řídicích bojového navedení a protivzdušné obrany, kteří sídlí v podzemním zodolněném objektu ve Staré Boleslavi. „Na rozdíl od práce ve Kbelích, Čáslavi, Náměšti či Pardubicích je práce u CRC specifická. Letoví dispečeri zde musejí řešit i vyloženě bojové situace - navést jedno letadlo na druhé či předávat pilotům informace o vzdušném boji a efektivně tak řídit souboj několika letadel,“ říká podplukovník Karel Kolísek z Velitelství vzdušných sil AČR.

https://acr.army.cz/informacni-servis/zpravodajstvi/navest-stihacku-presne-na-cil-_i-to-museji-umet-v-ojensti-letovi-dispeceri--armada-si-je-vybira-jednou-za-pul-roku-245099